

DAGNY JOENSEN
KALMAR LINDENSKOV

Fólkaflýtingin av landinum hevur helst fingið drúgvastu umrøðu seinastu árin.

Tað eru tó føroyingar, sum velja at flyta heimaftur, men tað hoyra vit ikki so nógv um.

Ein teirra, sum hevur valt at flyta heimaftur, hóast arbeiðsligu avbjóðingarnar vóru munandi størri aðrastaðni, er Andras Róin, virkandi stjóri á Telefonverkinum.

Tá hann í fjør heyst kom til Føroya, sum ráðgevi hjá Telefonverkinum, í sambandi við at nýggj lóggáva skal gerast fyrri stovnin, var avtalan, at hann bert skuldi arbeiða her í ein mánað.

Hann hevði tá fingið bjóðað starv á stjórnarskrivstovuni fyrri samskipti hjá ES-nevndini í Brüssel, men valdi í staðin fyrri at taka við starvinum á Telefonverkinum, tá tað var honum bjóðað.

Hevði Europa sum arbeiðsøki

34 ára gamli Andras Róin er útbúgvin cand. scient. pol., og hevur seinastu fimm árin arbeiðt á Jysk Telefon-TeleDanmark í Århus, har hann starvaðist sum serkønur í strategi og planlegging, við Europa sum arbeiðsøki.

Hann er eisini limur í altjóða samstarvsfelagsskapi fyrri telefyrirtekur í Europa, sum skal gera álit um tele-samskipti í framtíðini. Í hesum sambandi var hann biðin um at taka við sum serkønur í samskiptismálum í Brüssel.

- Hvi valdi tú Telefonverkið fram um starvið í Brüssel?

- Eg havi altíð ætlað mær heimaftur, men tá eg varð liðugur at lesa, helt eg ikki, at tað var rætt at fara heimaftur aðrenn eg hevði nomið mær vitan og arbeiðsroyndir.

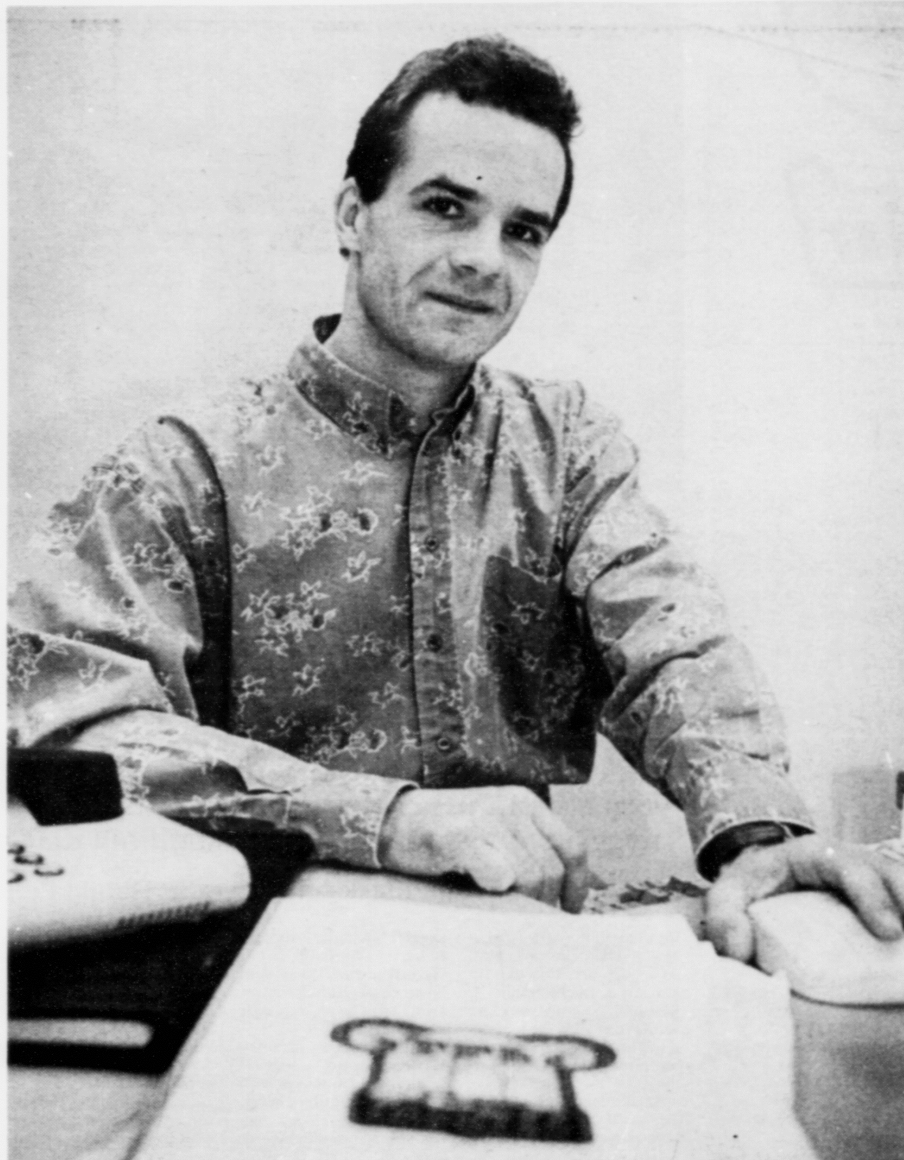
- Hetta var síðst í áttatiárunum, tá alt tóktist at ganga av skriðjuni í Føroyum. Tá fóru teir ungu, sum høvdu fingið hægri útbúgvingar heim til Føroya aftur av skúlabonkinum, og nógvir fingi stjórararv beinanvegin.

- Eg hugsaði sum so, at um eg ikki kundi brúkast í Danmark, so var eg ikki nóg dugnaligur at taka við starvi í Føroyum, sigur Andras Róin.

Stovnaði familju í Danmark

Sum hjá so nógvum øðrum føroyingum, so stovnaði Andras Róin familju í Danmark, fekk trí børn, og soleiðis gekk tíðin. Hann hevur tó havt neyvt samband við Føroyar og familjuna her, og hevur verið heima á hvørjum ári.

- Eg helt, at eg altíð kundi fara heimaftur, men tá tað gekk væl í Danmark, so útsetti eg ætlaninar. Nú kom so hesin møguleikin, og fyribils verði eg her í

Valdi Føroyar fram um Brüssel

Hóast lønin í Brüssel er helvtina hægri og skattatrýstið helvtina lægri, so hevur tað størri týdning fyrri meg at sleppa at búgva í Føroyum og á tann verða við í menningini, bæði arbeiðaliga og menniskjansliga, sigur Andras Róin, virkandi stjóri á telefonverkinum

tvey ár.

- Til Brussel kann eg altíð fara, men har ert tú bert ein millum túsund aðrar. Í Føroyum havi eg møguleikar at fáa ávirkan og aðrar leiðsluligar royndir. Tað telur eisini, at eg sleppi at búgva í Føroyum, og tað hevur størri týdning fyrri meg og børnini, sum trívast væl, sigur Andras Róin.

Hann hevur ferðast víða

um í Europa og hevur havt samskipti við telefonfyrirtekur í Paris, Madrid, London og Brüssel, bert fyrri at nevna dømi. Tí hevur tað ikki so stóran áhuga at fáa fast starv uttanlands, tó at lønin í Brussel er helvtina hægri og skattatrýstið helvtina lægri, sum Andras Róin tekur til.

Vita hvat ber til og ikki

- Nú eru umstøðurnar í Føroyum eisini meira vanligar, í mun til 80-árin, tá tað fyrri einum uttanfyrri standandi virkaði, sum var einki skil í samfelagnum. Nú eru føroyingar vorðnir tilkominir og hava meiraskil fyrri, hvat ber til og ikki. Møguleikar eru nú fyrri at

gera úrslitagott arbeiði, sum politisk undirtøka eisini er fyrri, sigur Andras Róin.

Hann kennir seg veruliga at vera komin heimaftur, hóast tað ikki bert er so einfalt og lætt, sum tað ljóðar. Tað eru eisini vansar at umstilla seg til lítla samfelagið, har øll vilja vit alt um ein.

- Neyðugt er at venja seg

Andras Róin, virkandi stjóri á Telefonverkinum:
- Nógvir føroyingar, sum fingi hægri útbúgving seinast í áttatiárunum, fóru beinanvegin heimaftur, og nógvir fingi stjórararv. Eg hugsaði sum so, at um eg ikki kundi brúkast í Danmark, so var eg ikki nóg dugnaligur at taka við starvi í Føroyum

við, at tú ikki er ókendur longur, og tað skalt tú venja teg við. Í útlandinum ert tú ókendur har tú ferðast, eisini í Danmark, hóast tú ert limur í samfelagnum.

- Tá eg spáki í gøtunum í Havn, so hitti eg fólk, sum eg kenni. Tað er stuttligt, tá tú hevur verið burtur so leingi. Tað er eisini hugaligt at fáa møguleika at seta dám á føroysku menningina tann rætta vegin.

- Her hugsar eg ikki bert um starvsligu, men eisini persónligu menningina, sum føroyingur, sigur Andras Róin.

Størri umorgan og umhugsni

Her eru eisini familjubondini, sum telja, eitt nú at tað er lættari at hava børn í Føroyum. Familjan er her, og tað merkir at menniskjalslig umorganin og umhugsni eru nógv sterkari í Føroyum enn aðrastaðni.

Hóast Andras Róin var 13 ára gamal, tá foreldrin fluttu heimaftur til Føroya, og 20 ára gamal, tá hann fór niður at lesa, so hevur hann altíð valt Føroyar, og kent seg sum føroying. Tí heldur hann eisini, at tað er skeivt at vera ov leingi burtur.

Monopolstøðan verður avtikin

Arbeiðsliga avbjóðingin er at skipa Telefonverkið um til eina kappingarføra fyrirteku. Um fá ár missir Telefonverkið sína monopolstøðu. Tað er eitt ES og altjóða krav, sum er galdandi allastaðni, og sum Føroyar heldur ikki sleppa undan.

Nýggj lóggáva skal gerast fyrri Telefonverkið í 1996, og broytingarnar verða m.a. at neyvt ettrítt verður við stovninum. Hesi viðurskipti hava ongantíð verið dagførd eftir tí, sum er gjørt í hinum londunum. Tað er eitt stórt arbeiði sum skal gerast, um Telefonverkið skal verða til reiðar at kappast við aðrar, um monopolstøðan verður avtikin. Í veruleikanum fara aðrar telefonfyrirtekur at hava møguleikar at stovna televerk í Føroyum, og tað setur krøv til føroyska verkið, at tað er fult út fært fyrri at taka avbjóðingarnar í framtíðini.

- Hetta arbeiðið er umfevandi, og verður ikki liðugt eftir tveimum árum. Fyrnibils verði er her í tvey ár, og um eg trívast væl, so verði eg møguliga verandi, sigur Andras Róin.